

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
ELŐTERJESZTÉSEK
FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Előterjesztés a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal tagjainak delegálásáról szóló javaslat elfogadására
Az előterjesztő megnevezése:	Budai Lóránt polgármester
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2023. február 22.
Mellékletek száma:	2 db
Mellékletek megnevezése:	Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal Szervezeti és működési szabályzat „Helyzetelemzés és cselekvési terv az ifjúsági kerekasztal létrehozására a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. bevonásával intézkedés megvalósításához” című dokumentum
Feladatot jelent:	Budai Lóránt polgármester Boszik Ferenc önkormányzati képviselő Hamar Kata, az Ifjúsági Munkacsoport tagja
Véleményező bizottság:	Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2022. február 09.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	dr. Mága Anita
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	Nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/200-12/2023.
Előkészítésben résztvevők:	Bobák Nóra osztályvezető Hamar Katalin

Előterjesztés

a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal tagjainak delegálásáról szóló javaslat elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázat keretében, a szervezetfejlesztési intézkedések műszaki-szakmai indikátorához kapcsolódóan kerül megalapításra. Az intézkedés a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft.-nél, a projekt egyik konzorciumi partnerénél kerül megvalósítására, melynek eredményeként a szervezet feladatellátási struktúrájába beillesztésre kerül a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal működtetése. A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal olyan jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport, amely szakmai véleményező és javaslattevői lehetőséggel rendelkezik a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúságot érintő programjainak összeállítását érintően.

Jászberény Városi Önkormányzat közművelődési feladatainak ellátásáról az Önkormányzat által alapított gazdasági társaság, a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. gondoskodik, amely szervezet az Önkormányzattal kötött közművelődési megállapodásban foglaltak szerint, művelődési központként látja el a közművelődési alapfeladatokat, valamint a közösségi színtérrel kapcsolatos teendőket, továbbá közreműködik a városi rendezvények, fesztiválok, nemzeti ünnepekhez és városi hagyományokhoz kapcsolódó rendezvények szervezésében, lebonyolításában. További feladatként került meghatározásra Jászberény város gyermek, ifjúsági és felnőtt korosztálya közművelődésének, kulturális, művészeti igényeinek, közösségi életének komplex szolgálata.

A Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot érintő szervezetfejlesztési intézkedés megvalósításaként az Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal fenti szervezethez történő telepítését az indokolja, hogy az önkormányzattal kötött közművelődési megállapodás alapján beilleszthető a szervezet működési struktúrájába a Kerekasztal működtetésével kapcsolatos feladatkör.

A feladattelepítést primer és szekunder kutatás előzött meg annak érdekében, hogy részletes információ álljon rendelkezésre a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. belső és külső erőforrásait érintően. Az előzetes elemzés során feltérképezésre került a vonatkozó jogszabályi háttér és stratégiai környezet, melyet a szervezet vezetőjével és munkatársaival készített egyéni és csoportos interjú követett. A szervezeti helyzetelemzést követően került sor a hálózati kapacitások felmérésére, a fejlesztési irányok azonosítására, valamint a feladatok és az erőforrások ütemezésére tett javaslat elkészítésére. A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal – a jelen előterjesztés mellékleteként csatolt - szervezeti és működési szabályzat szerint fogja végezni tevékenységét megalakulását követően, amely hozzájárul az előterjesztés által érintett projekt eredményeinek magasabb szintű eléréséhez, valamint azok fenntartásához is. A Kerekasztal megalakítása és működtetése a települési szintű, térségi kihatású ifjúsági célú stratégia kialakítását, elfogadását és céljainak megvalósítását is szolgálja.

Az előterjesztés melléklete tartalmazza a helyzetelemzést és cselekvési tervet, valamint a tagok által elfogadásra javasolt szervezeti és működési szabályzatot, melyben foglalt feladatok elvégzésére Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete tagokat delegálhat. Az ifjúsággal kapcsolatos feladatok városi szintű koordinációjának megteremtése, valamint a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. éves munkatervének véleményezése céljából az alábbi tagok delegálását javaslom a Jászberényi Ifjúsági kerekasztal szervezetbe:

Budai Lóránt, polgármester
Bozsik Ferenc önkormányzati képviselő
Hamar Katalin, az Ifjúsági Munkacsoport tagja.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására és az alábbi határozati javaslatok – *egyszerű többséggel történő* – elfogadására.

***Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
../2023. (II.22.) határozata
a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal tagjainak delegálásáról szóló javaslat elfogadására***

1. A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) az alábbi tagokat delegálja a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal, mint jog személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoportba:
Budai Lóránt, polgármester
Bozsik Ferenc, önkormányzati képviselő
Hamar Katalin, az Ifjúsági Munkacsoport tagja
2. A Képviselő-testület felkéri a delegált tagokat arra, hogy a Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján vegyen részt a szervezet munkájában és tevékenységéről évente tájékoztassa a Képviselő-testületet.

Határidő: folyamatos

Felelős: Budai Lóránt polgármester Bozsik Ferenc, önkormányzati képviselő
Hamar Katalin, az Ifjúsági Munkacsoport tagja

Erről értesül:

- 1) Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok,
- 2) PH Aljegyzői Osztály – helyben,
- 3) PH Városgazdálkodási Osztály– helyben,
- 4) Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság tagjai,
- 5) Képviselő-testület valamennyi tagja,
- 6) Irattár.

Jászberény, 2023. február 9.

***Budai Lóránt s.k.
polgármester***

1. számú melléklet

Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal Szervezeti és működési szabályzat

A Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal (továbbiakban: Kerekasztal) olyan jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport, amely szakmai véleményező és javaslattevési joggal rendelkezik a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúságot érintő programjainak összeállítását érintően. Tagjai az önkormányzat kijelölt tisztségviselői, a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. kijelölt munkatársai, a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat kijelölt tisztségviselői, valamint bármely, az ifjúsággal foglalkozó helyi civil szervezet, egyházak egyéb ifjúsággal foglalkozó helyi szervezetek, akik az alakuló ülésen a működési szabályzatot elfogadják és nyilatkoznak csatlakozásukról. A Kerekasztal munkájában sem politikai párt, sem egyéb politikai szervezet nem vehet részt. A Kerekasztal tagjai munkájukért tiszteletdíjban nem részesülnek.

A Kerekasztal ajánlásokat, javaslatokat fogalmaz meg és közvetít, egyrészt a helyi közigazgatás, másrészt a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft, és a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat felé. Elősegíti a párhuzamosságok kiszűrését, segíti a döntési kompetenciával rendelkező közigazgatási szerveket az ifjúsági ügyekkel kapcsolatos álláspontjuk kialakításában.

Kiemelt feladata az alulról jövő kezdeményezések támogatása.

Szakmai előkészítő munkájával segíti a Jászberény Városi Önkormányzat és a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúságot, mint kiemelt célcsoportot érintő pályázatokon való részvételét.

I. Általános rendelkezések

1) A Kerekasztal működésének részletes szabályait jelen Szervezeti és Működési Szabályzatban határozza meg.

2) A szervezet hivatalos megnevezése: Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal
Székhelye: 5100 Jászberény, Bercsényi u. 1.

II. A Kerekasztal célja

II.1. A Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. ifjúsági feladatainak és szolgáltatási palettájának a fiatalok igényeihez illesztése az ifjúsági programokkal kapcsolatos tervezetek véleményezésén és javaslatok megfogalmazásán keresztül.

II.2. „A Térségi Szintű Ifjúsági Stratégia” című dokumentumban foglaltak végrehajtásának és megvalósításának támogatása.

II.3. Az ifjúsággal foglalkozó helyi szervezetek összefogása, koordinációja, valamint kapcsolódási lehetőségeik feltárása.

II.4. A Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. éves munkatervének véleményezése.

III. A Kerekasztal szervezeti felépítése

1.1. Funkciók

1.2. Megbízás

1.3. Jogok, kötelezettségek, feladatok

1.1.1. Elnök

1.2.1. A megbízás körülményei

A megbízás időtartalma:

- visszavonásig, a tagok minősített többségi szavazatával
- lemondása esetén a tagok minősített többséggel új elnököt választanak
- delegált személy esetén a delegáló szervezet által történő visszahívás esetén a visszahívással egyidejűleg elnöki megbízása megszűnik, mely esetben a tagok minősített többséggel új elnököt választanak

1.3.1. Jogok, kötelezettségek, feladatok

- A Kerekasztal érdekeinek képviselése
- A Kerekasztal hivatalos iratainak aláírása
- A Titkár javaslata alapján a Kerekasztal tagjai közé felveszi az új tagokat
- A Titkár javaslata alapján megszüntetheti a tagságot, illetve delegáló szervezetnél kezdeményezheti más személy delegálását
- A Kerekasztal operatív feladatainak végrehajtására a tagok javaslatára a tagok közül megbízza a Kerekasztal titkárát
- Összehívja és előkészíti a Kerekasztal ülést a titkárral együttműködve
- Folyamatos kapcsolatot tart a Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottsággal

A Kerekasztal tagjai feljogosítják az elnököt, hogy két ülés között a Kerekasztal tevékenységével kapcsolatos ügyekben eljárjon és a napi ügyekben döntést hozzon

1.1.2. Titkár

A Kerekasztal operatív feladatainak végrehajtására a tagok javaslatára a Kerekasztal tagok közül az elnök bízza meg.

1.2.2. A megbízás körülményei

A megbízás időtartama:

- visszavonásig, az elnök javaslatára a tagok minősített többségű egyetértésével
- lemondása esetén az elnök új titkárt bíz meg a tagok minősített többségű egyetértésével
- delegált személy esetén a delegáló szervezet által történő visszahívás esetén a visszahívással egyidejűleg a titkár megbízása megszűnik.

1.3.2. Jogok, kötelezettségek, feladatok

- Az elnökkel való folyamatos kapcsolattartás
- Kapcsolattartás a Kerekasztal tagjaival, információk naprakész átadása érdekében
- Előkészíti a Kerekasztal üléseit

- Javaslatot tesz új tag felvételére
- Javaslatot tesz a tagsági jogviszony megszüntetésére
- Elősegíti a Kerekasztal szakmai színvonalának folyamatos fejlesztését
- Biztosítja a Kerekasztal munkájának dokumentálását
- A Kerekasztal profiljába tartozó szakmai anyagokat, pályázatokat figyeli, nyomon követi és tájékoztatja a tagságot
- Elkészíti a Kerekasztal szakmai beszámolóit

1.1.3. Alelnök

1.2.3. A megbízás körülményei

A Kerekasztal alelnöke a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat mindenkor ifjúsági polgármester

1.3.3. Jogok, kötelezettségek, feladatok

- Az elnökkel való folyamatos kapcsolattartás
- Összehívja és előkészíti a Kerekasztal ülést a titkárral együttműködve az elnök akadályoztatása esetén
- Az elnökkel közösen képviseli a Kerekasztalt a külső és a belső partnerek előtt
- Gondoskodik a Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottsággal való kapcsolattartás folyamatosságáról az elnök akadályoztatása esetén

1.1.4. Tagság

1.2.4. Megbízás

A Kerekasztal tagjai:

a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat mindenkor ifjúsági polgármestere

a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat által delegált további tag(ok)

a Jászberény Városi Önkormányzat által delegált tag(ok)

a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. mindenkor ügyvezetője

a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft. által delegált további tag(ok)

azon ifjúsággal foglalkozó helyi civil szervezet, egyházak egyéb ifjúsággal foglalkozó helyi szervezetek és általuk delegált tag(ok), akik tagként való csatlakozási szándékukat írásba foglalva benyújtották a Kerekasztal részére és a szervezet tagként való felvételét titkár javaslatára az elnök befogadta.

A tagság érvényes visszavonásig, vagy egyéb okok miatt a tagság megszűnéséig.

A tagság megszűnik:

- lemondás esetén.

1.3.4. Jogok, kötelezettségek, feladatok

- A Kerekasztal ülésen való aktív részvétel
- részt vesznek a Kerekasztal döntéseinek előkészítésében, végrehajtásában, szervezésében az adott, tárgyalandó témában módosító javaslatot tesznek
- a Kerekasztal tevékenységével kapcsolatban javaslatot, ajánlást tesznek
- a Kerekasztal elnökével történt előzetes egyeztetés után adott szakmai grénium, illetőleg a sajtó nyilvánossága előtt képviseljük a Kerekasztalt
- A Kerekasztal elnökének felhatalmazása alapján a rájuk delegált feladatokat ellássák, bármely aktuális témában írásban véleményt nyilváníthatnak
- A delegáló intézmény és a Kerekasztal folyamatos kapcsolatának biztosítása

1. Tagok kötelessége:

- az általuk elvállalt feladatokat a legjobb tudásuk szerint elvégzik.

IV. A Kerekasztal működési rendje

1. A Kerekasztal konkrét feladatait, éves munkatervét az első ülésen önmaga határozza meg.
2. A Kerekasztal üléseit szükség szerint, de legalább féléves rendszerességgel tartja. Rendkívüli ülések szükség esetén összehívhatók.
3. Az ülést a Kerekasztal elnöke, akadályoztatottsága esetén az alelnök jogosult összehívni.
4. Az ülés meghívója elektronikus úton az ülést megelőzően, minimum 5 nappal, rendkívül ülés esetén 3 nappal előbb szükséges a tagoknak megküldeni.
5. A Kerekasztal üléseiről jelenléti ív és összefoglaló emlékeztető készül, melynek összeállításáért a titkár felelős. A résztvevők minden ülésen áttekintik az aktuális helyzetet a munkatervben meghatározotthoz képest, rögzítik a következő ülés tárgyalandó témáit
6. A Kerekasztal tagjai közös szakmai álláspontjuk kialakítását követően megteszik konkrét javaslataikat a Jászberény Városi Önkormányzat, a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft, a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat, vagy valamely tagszervezet számára. Szakmai véleményükkel segítik a döntési kompetenciával rendelkezőket az ifjúsági ügyel kapcsolatos álláspontjuk kialakításában.
7. A Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása a tagok minősített többségi szavazatával lehetséges.

Záradék:

Jászberényi Ifjúsági Kerekasztal a jelen Szervezeti és Működési Szabályzatát 2023. napján tartott ülésén (minősített többséggel/egyhangúlag) jóváhagyták, mely Szervezeti és Működési Szabályzat a jóváhagyással egyidejűleg hatályba lépett.

2. számú melléklet

**Helyzetelemzés és cselekvési terv
az ifjúsági kerekasztal létrehozása a Jászkerület
Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft.
bevonásával intézkedés megvalósításához**

Készült az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című projekt keretében

Jászberény, 2022. november

Bevezető

A Jászberény Városi Önkormányzat az EFOP-1.5.3-16-2017-00019 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázati programja keretében szervezetfejlesztési intézkedést kíván megvalósítani. A fejlesztésre Jászberény közművelődési feladatait ellátó Jászkerület Nonprofit Kft. került kiválasztásra. A szervezetfejlesztési intézkedés során felmérésre került a településen élő, tanuló és dolgozó fiatalok helyzete, a jelenleg működő ifjúsági szolgáltatások minősége, kapacitása, valamint a szolgáltatások összehangolása. Továbbá felmérésre kerültek azok a helyi szintű szabályzók, tervezési dokumentumok és szervezeti eljárások, amelyeket szükséges figyelembe venni az előkészítés folyamatában. A fejlesztési folyamat az ifjúsági kerekasztal megalakításával zárul, amely a Jászkerület Nonprofit Kft. szervezeti egységén belül végzi tevékenységét. Az ifjúsági kerekasztal elfogadott működési szabályzat szerint fogja végezni tevékenységét, amely hozzájárul a projekt eredményeinek magasabb szintű eléréséhez, valamint azok fenntartásához is.

Jelen dokumentum első részében bemutatja Jászberény és az itt élő fiatalok helyzetét, viszonyukat a városhoz, jövőképüket és közösségi tevékenységeiket. A szervezetfejlesztési intézkedés előkészítő folyamatában személyes és csoportos interjúk készültek az érintett szereplőkkel, ezeket követően pedig tervező műhelyek keretében fogalmazódtak meg a fejlesztési javaslatok. Ennek eredményei a második fejezetben kerültek összefoglalásra. A helyzetkép, a rendelkezésre álló települési fejlesztési tervek, szabályzók, valamint az interjúk és műhelymunkák során gyűjtött információk és javaslatok alapján a fejlesztéshez szükséges intézkedések a dokumentum végén találhatóak.

1. Helyzetkép

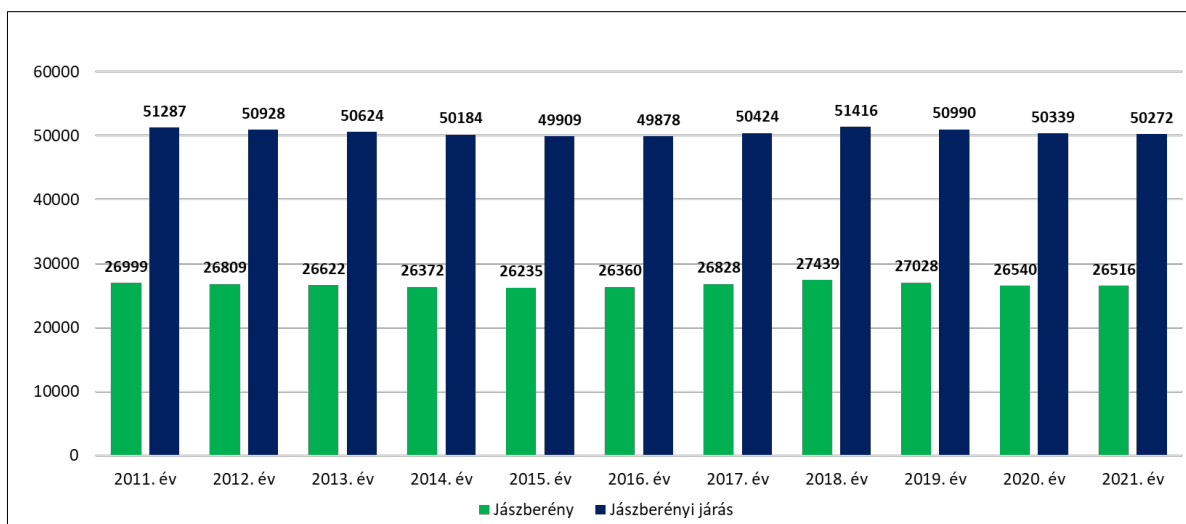
A Jászság fővárosaként is emlegetett Jászberény a Jászság központjában, az Észak-Alföld régióban található Jász-Nagykun-Szolnok megye északi részén: Budapesttől 79 kilométerre keletre fekszik, míg a megyeszékhely, Szolnok mintegy 45 kilométerre található dél-délkeleti irányban.

A városhoz számos kisebb-nagyobb külterületi lakott hely is tartozik, ezek közül a legnépesebb Portelek.

A település a Jászberényi járás központja is, amelyhez három város (Jászberény, Jászárokszállás és Jászfényszaru) és hat község (Jászárgó, Jászboldogháza, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma, Jásztelek és Pusztamonostor) tartozik.

A következőkben Jászberény és az itt élő, tanuló fiatalok főbb demográfiai jellemzőit tekintjük át: a jászberényi adatokat többségében a járási adatokhoz viszonyítjuk, amelynek jogosultságát alátámasztja az a tény is, hogy a járáshoz tartozó településeken élő fiatalok jelentős arányban Jászberényben tanulnak; másrészt az, hogy Jászberény az oktatási központ funkción túl meghatározó a kulturális, szabadidős tevékenységek strukturálása szempontjából is.

Jászberény területe 221,35 km², népességszáma az elmúlt 10 évben ingadozott: 2011-től 2015-ig enyhén csökkenést figyelhetünk meg, 2016 és 2018 között nőtt a népesség, majd az ezt követő években ismét csökkent. Ennek eredményeképpen 2021-ben 26.516 fő alkotta lakónépességét, amely 98,2 százaléka a 2011-ben mért 26.999 fős lakosságnak. A járás lakónépessége tendenciájában nagyon hasonlóan alakult Jászberényéhez, a népességszám 2018-ban érte el „csúcspontját” (51.416 fő), majd 2021-re 50.272 főre csökkent – amely 98 százaléka a 2011. évi lakosságnak.

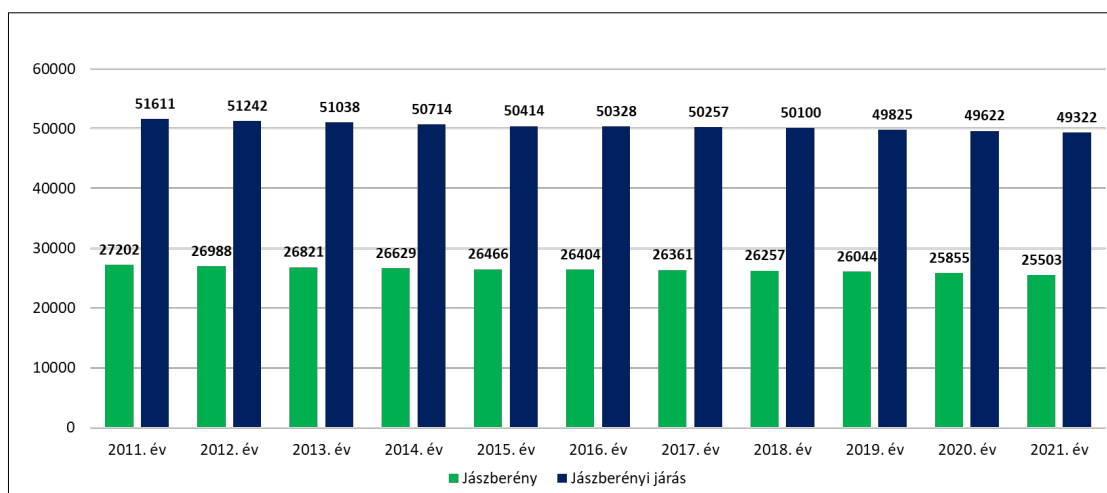

1. ábra: Jászberény település és a Jászberényi járás lakónépességének változása 2011-2021. év
(Forrás: KSH, év végi adatok)

A lakónépészen egészen belül Jászberényben a nemek aránya viszonylag kiegyensúlyozott: a népesség 52,8 százalék nő (járás: 51,6 százalék nő).

Míg a lakónépesség adataiba azon személyek tartoznak, akiknek egyetlen lakóhelyük van és életvitelszerűen a településen tartózkodnak, addig az állandó lakosság száma tartalmazza azon személyeket is, akiknek más településen ideiglenes tartózkodási helyük van bejelentve, illetve azokat is, akik valamilyen okból (tanulás, munkavállalás) külföldön tartózkodnak.

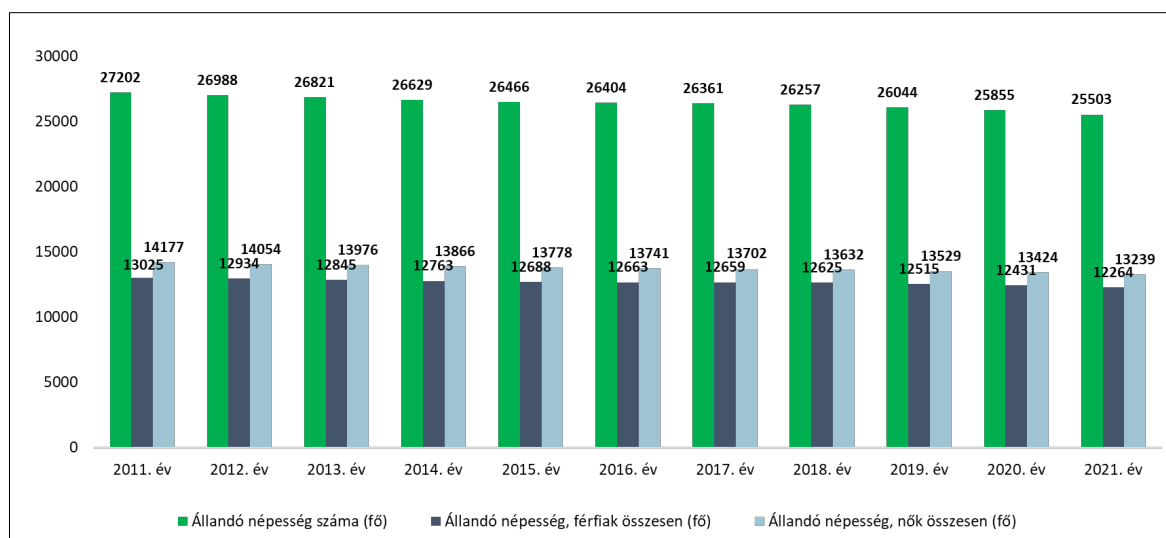
Jászberény állandó lakossága 2021-ben 25.503 fő volt, amely 93,7 százaléka a 2011. évi 27.202 főnek - tehát a település állandó lakossága nagyobb mértékben csökkent a vonatkozó időszakban, mint a lakónépessége. Települési sajátosság, hogy a lakónépesség száma 2016-tól nagyobb, mint az állandó népesség száma, amely a Jászberény Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálatában kiemelték szerint a városban élő és dolgozó hazai és külföldi vendégmunkások miatt következett be¹.

2. ábra: Jászberény város és a Jászberényi járás állandó népességének változása 2011-2021. év (népesség összesen, fő)
(Forrás: KSH)

¹ Jászberény Város Integrált Településfejlesztési Stratégia I. kötet - Megalapozó vizsgálat. 2022. március 28. 50. old.

A nemek aránya az állandó népességen belül: 48,1 százalék férfi, 51,9 százalék nő; a korszerkezetet tekintve a népesség 13,8 százaléka a 0-14 éves korosztályba, 14,6 százaléka a 15-29 éves korcsoportba tartozik, míg az állandó népesség több mint ötöde (22,8 százaléka) 65 év feletti (a 65 év felettiek 60,5 százaléka nő).

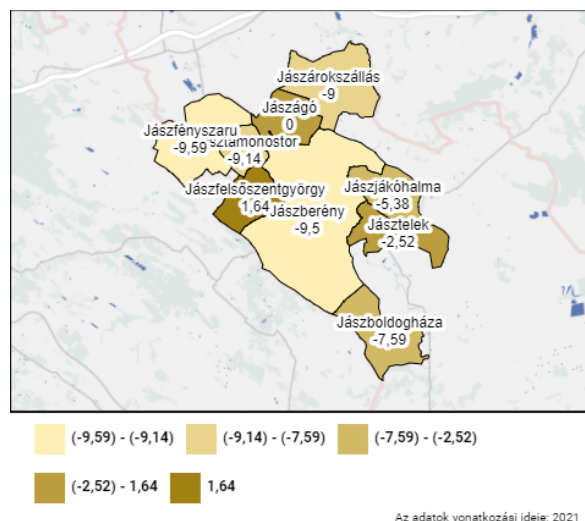
3. ábra: Jászberény állandó népességének változása 2011-2021. év, nemek szerinti bontásban
(Forrás: KSH)

Az állandó népesség száma alapján számított természetes fogyás mutatója 2021-ben -9,5 volt Jászberény tekintetében (207 élve születésre 459 halálozás jutott, amely 252 fős veszteséget jelentett). A település természetes fogyás mutatója egyben kedvezőtlenebb volt a járásénál is (-8,37). A korábbi évek tendenciáitól eltérő adatot az is eredményezte, hogy 2021-ben jelentősen megugrott a halálozások száma és ezzel párhuzamosan számottevően csökkent az élveszületések száma is.

Jászberény				Jászberényi járás	
Időszak	Halálozások száma (fő)	Élveszületések száma (fő)	Egyenleg	Természetes fogyás mutatója 1000 lakosra vetítve	Természetes fogyás mutatója 1000 lakosra vetítve
2011. év	405	241	-164	-6,09	-6,08
2012. év	398	229	-169	-6,28	-6,14
2013. év	368	241	-127	-4,75	-3,84
2014. év	383	239	-144	-5,43	-5,32
2015. év	419	243	-176	-6,69	-6,05
2016. év	381	230	-151	-5,74	-5,53
2017. év	373	237	-136	-5,11	-4,69
2018. év	389	218	-171	-6,3	-5,58
2019. év	392	203	-189	-6,94	-5,9
2020. év	384	223	-161	-6,01	-5,41
2021. év	459	207	-252	-9,5	-8,37

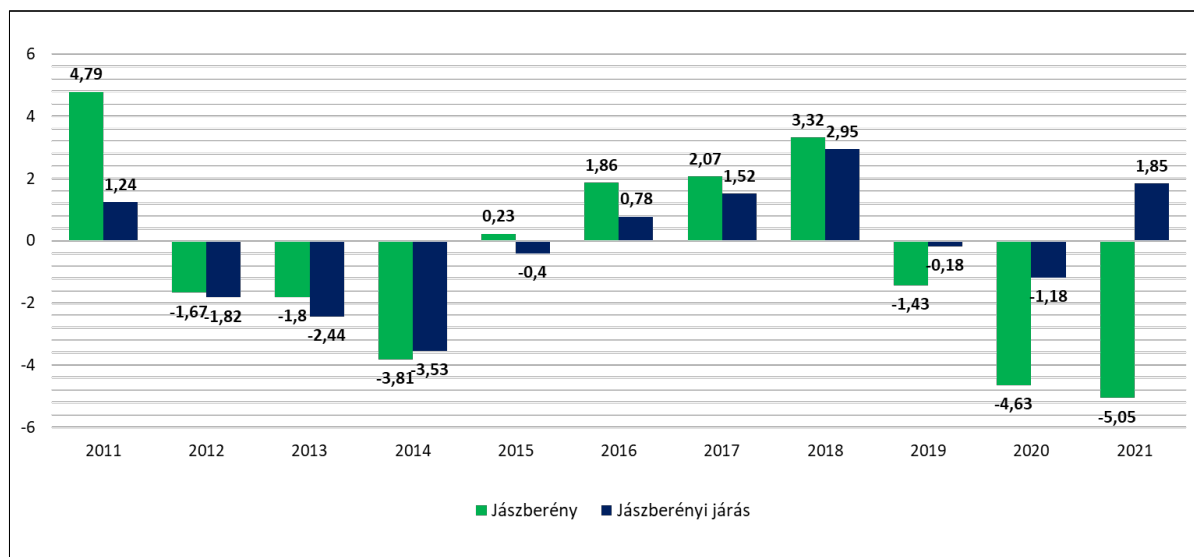
1. táblázat: Természetes fogyás mutatói
(Forrás: KSH, TEIR)

A járás nem minden településére jellemző a természetes fogyás, Jászágó esetében – a 2021. évi adatokat tekintve – stagnálást, míg Jászfelsőszentgyörgy esetében természetes szaporodást láthatunk.

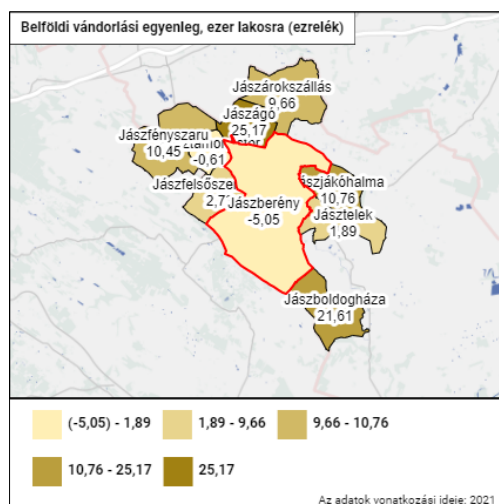
4. ábra: Természetes fogyás (ezrelék) TEIR-mutató 2021.
(Forrás: TEIR)

A népességszám alakulását – az élveszületések és a halálozások számán túl - egyéb népmozgalmi események is befolyásolják: a belföldi vándorlási egyenleg az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve. Az 5. ábrán látható, hogy Jászberény belföldi vándorlási egyenlegének alakulása az elmúlt 10 évben nagyon változó képet mutatott: míg 2011-ben pozitív (4,79) volt, addig 2012-2014 között folyamatosan romlott, majd 2015-2018 között emelkedett. 2019-től az egyenleg ismét negatív értékbe fordult, ez 2021-re -5,05-ös értékben realizálódott (134 fővel többen költöztek el a településről ideiglenes vagy állandó jelleggel, mint ahányan beköltöztek). Míg 2021-et megelőzően azt láthatjuk, hogy a járás belföldi egyenlegének alakulása tendenciájában igazodott a járási központéhoz (bár az értékek eltérően alakultak), addig 2021-ben elszakadt attól: a járás egyenlege 2021-ben pozitív, 1,85.

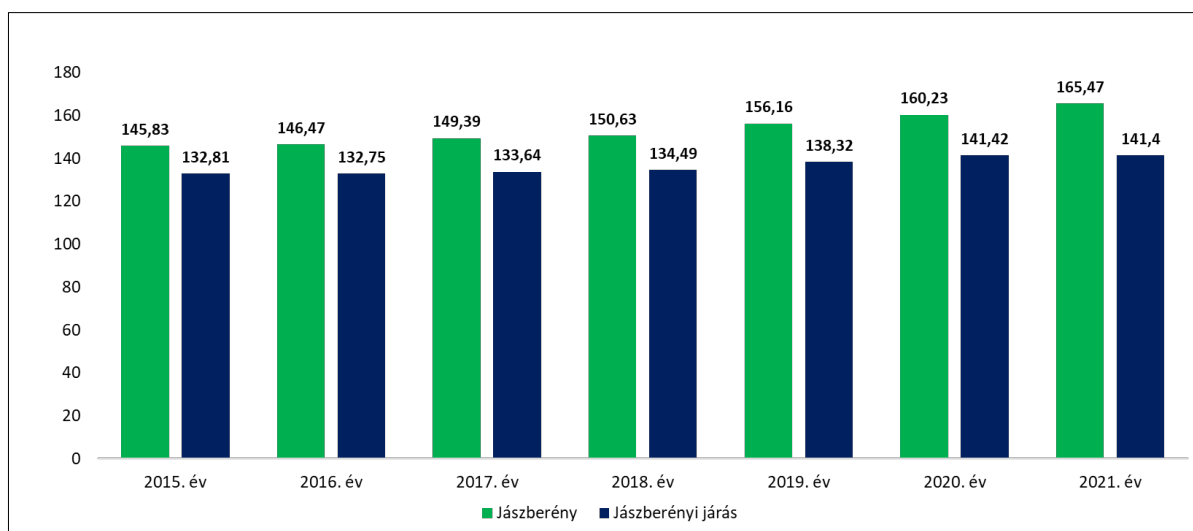
5. ábra: Jászberény és Jászberényi járás - belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)
(Forrás: TEIR/KSH)

A járáshoz tartozó települések 2021-es évi adatait mutatja a 6. ábra: ebből látható, hogy a 9 településből csupán kettő (Jászberény és Pusztamonostor) egyenlege volt negatív, a többi településen pozitív egyenleg mutatkozott (Jászboldogháza és Jászágó egyenlege kiugróan magas).

6. ábra: Belföldi vándorlási egyenleg 2021., ezer lakosra (ezrelék)
(Forrás: TEIR)

Korábban jeleztük, hogy a jászberényi állandó népesség 22,8 százaléka a 65 év feletti korcsoportba tartozik. A demográfiai helyzet áttekintésénél fontos egy pillantást vetnünk az öregedési mutatóra is, amely szerint 2021-ben 100 fő 0-14 éves jászberényi lakosra 165,47 fő 65 év feletti lakos jutott (a járás esetében a mutató értéke 141,4; Magyarország: 138,1). Jászberény öregedési mutatója az elmúlt időszakban folyamatosan emelkedett, a járásra jellemző értékek emelkedését jelentősen meghaladó mértékben.

7. ábra: Öregedési index (a 65 év feletti állandó lakosok 100 fő 0-14 éves korú állandó lakosra jutó száma)
(Forrás: TEIR)

A korösszetétel alakulásához fontos adalékot jelent az is, hogy hogyan alakul a népességen belül a legfiatalabb, a 0-14 éves korosztály létszáma és aránya: a 2011. évi adatokat a 2021. évi adatokkal összevetve azt mondhatjuk, hogy Jászberényben a korcsoport létszáma 121 fővel csökkent, állandó népességen belüli arányuk viszont 0,42 százalékkal nőtt, amely meghaladja az országos adatokat (0,22 százalék), ellenben elmarad a járásban jellemző átlagos értéktől (0,68 százalék).

0-14 éves korú állandó népesség alakulása 2011 - 2021 (fő)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Jászberény	3.640	3.615	3.519	-121

Jászberényi járás	7.202	7.187	7.220	18
Magyarország összesen	1.446.084	1.434.373	1.431.436	-14.648
0-14 évesek állandó népességen belüli aránya (%)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Jászberény	13,38%	13,69%	13,80%	0,42%
Jászberényi járás	13,95%	14,28%	14,64%	0,68%
Magyarország összesen	14,33%	14,35%	14,54%	0,22%

2. táblázat: 14 alatti népesség számának és arányának változása 2011-2021. év között
(Forrás: KSH)

A Jászberényben élő 15-29 éves - az „ifjúsági” korosztály -, aránya az állandó lakosságon belül viszont folyamatosan csökken: 2021-ben 906 fővel kevesebb fiatal élt a településen, mint 2011-ben és arányuk is -2,42 százalékkal kevesebb (14,56 százalékkal). Országos szinten 2021-ben a 15-29 évesek aránya 16,08 százalék volt, míg a Jászberényi járásban 15,81 százalék.

15-29 éves korú állandó népesség alakulása 2011 - 2021 (fő)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Jászberény	4.618	4.070	3.712	-906
Jászberényi járás	9.196	8.393	7.799	-1.397
Magyarország összesen	1.863.469	1.723.598	1.582.338	-281.131
15-29 évesek állandó népességen belüli aránya (%)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Jászberény	16,98%	15,41%	14,56%	-2,42%
Jászberényi járás	17,82%	16,68%	15,81%	-2,01%
Magyarország összesen	18,46%	17,24%	16,08%	-2,39%

3. táblázat: 15-29 év közötti korosztály számának és arányának változása
(Forrás: KSH)

A célcsoportba nem csupán a 15-29 éves Jászberényben élő, hanem az itt tanuló fiatalok is beletartoznak – így érdemes egy pillantást vetnünk a jászberényi középfokú oktatási intézmények statisztikai adataira is. Nappali oktatásban 2021-ben mindösszesen 2.657 fő fiatal tanult Jászberényben valamilyen típusú középfokú oktatást nyújtó intézményben (a részletes adatokat a 4. táblázat tartalmazza), továbbá 182 fő nem nappali oktatásban. A más településről bejáró tanulók száma a nappali oktatásban 1.521 fő volt, amely a teljes vonatkozó létszám több, mint fele (57 százaléka), tehát mindenképpen jelentős azon fiatalok száma a településen, akik szabadidejük egy részét itt töltik el.

	Feladatellátási helyek száma (db)	Tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Tanulók száma a felnőttoktatásban/ nem nappali oktatásban (fő)	Kollégiumban lakó tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Más településről bejáró tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Hátrányos helyzetű tanulók száma (fő)
2021						
Gimnázium	5	1.148	44	13	508	9
Szakiskolai és készségfejlesztő iskola	2	74	-	-	58	4
Szakképző iskola	1	316	49	4	193	39
Technikum	4	1.119	89	39	762	35
Kollégium	1					
Mindösszesen:	13	2.657	182	56	1.521	87

4. táblázat: Középfokú oktatás mutatói – Jászberény
(Forrás: KSH)

Jászberény ifjúsági munkanélküliségi mutatói kedvezőbbek mind az országos, mind a járási adatoknál és a 2011. évi adatokhoz viszonyítva is jelentős javulást mutatnak (közel felére csökkent mind a pályakezdő, mind a 0-30 éves nyilvántartott álláskereső aránya 2021-re).

A nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma 2021-ben 22 fő volt, 4 százaléka az összes nyilvántartott álláskeresőnek, továbbá a korosztályba tartozó (0-30 éves) álláskereső aránya 15 százalék volt (amely kedvezőbb az országos 22,1 százaléknál, és a járás 15,9 százalékos adatánál is).

	Nyilvántartott álláskereső száma összesen (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső aránya	0-30 éves nyilvántartott álláskereső száma (fő)	0-30 éves nyilvántartott álláskereső aránya
2011					
Jászberény	984	75	7,6%	277	28,2%
Jászberényi járás	2.324	145	6,2%	638	27,4%
Magyarország	552.308	52.180	9,5%	159.419	28,9%
2016					
Jászberény	544	28	5,1%	103	18,9%
Jászberényi járás	1.158	58	5,0%	234	20,2%
Magyarország	273.498	29.904	10,9%	75.659	27,7%
2021					
Jászberény	552	22	4,0%	83	15,0%
Jászberényi járás	1.101	37	3,4%	175	15,9%
Magyarország	238.712	16.600	6,9%	52.682	22,1%

5. táblázat: Ifjúsági munkanélküliség mutatói 2011 - 2021.
(Forrás: KSH)

Az összehasonlító statisztikai elemzések fényében Jászberény szempontjából kiemelten kezelendő kérdés, hogy mennyire képes olyan életminőséget és versenyképes lehetőségeket biztosítani a városban, amelyek hatékonyan hozzájárulnak a fiatalok megtartásához.

Egy, 2020-ban, a helyi fiatalok (16-18 éves korosztály) körében készült felmérés szerint a válaszadók 62%-a esetében 40% alatti annak valószínűsége, hogy a városban alapít családot, él és dolgozik felnőttként. A teljes minta 36%-a (több mint 1/3-a) esetében mondhatjuk, hogy a maradás valószínűsége rendkívül alacsony (20% alatti).

A válaszadók közel 20%-a jelezte, hogy 41-60%-os valószínűséggel maradna a városban és 15% esetében nagyobb ennél ennek jelenleg látható valószínűsége. A felmérés azt is vizsgálta, hogy mely tényezők a változását tartják a fiatalok fontosnak ahhoz, hogy a városban maradjanak és ott alapítsanak családot.

Az alábbi összefoglaló ábra alapján négy feltétel esetében kiugróan magas volt a nagyon fontos kategória választása. Ezek sorrendben:

- magas jövedelmet biztosító munkahelyek,
- a változatosabb munkalehetőségek,
- a városi környezet minőségének további javulása,
- esti, hétvégi szórakozási lehetőségek bővülése,

Belátható, hogy míg az esti, hétvégi szórakozási lehetőségek bővülése a pillanatnyi (azaz a korosztálynak megfelelő) igényeket tükrözi, addig a munkahelyek változatosságára és a jövedelemi

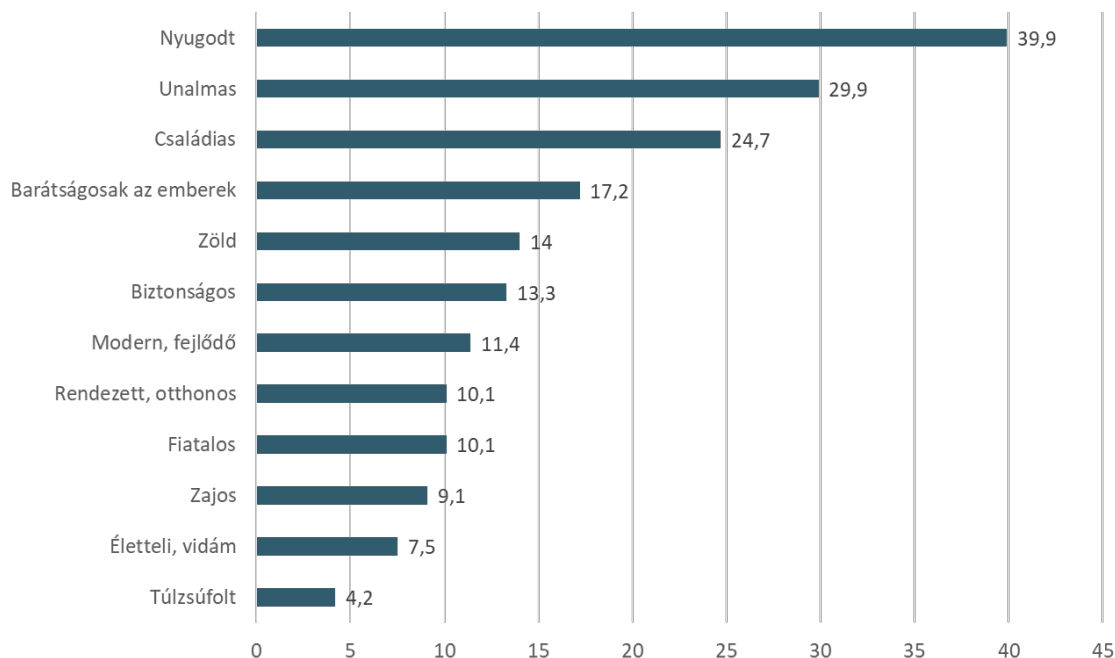
lehetőségekre vonatkozó feltételek a fiatalok helybeni, felnőtt korukat érintő lehetőségeivel kapcsolatos elvárásokra vonatkoznak.

A fiatalok helyzete a településen és a térségben

2021-ben Jászberény térségének fiataljai (11-35 éves) körében személyes, papír alapú és online kérdőíves felmérés történt, amelynek főbb eredményeit az alábbiakban mutatjuk be.

A település jellemzői

A térségben élő fiatalok legtöbbször nyugodtként, de emellett unalmasként definiálták a településeket, ahol élnek.

8. ábra: Település jellemzői, sházalékos eloszlás, N=308

Szabadidőeltöltés

Saját bevallásuk szerint hétköznapi átlagosan 4,4 órával, hétvégén 12,7 órával rendelkeznek a fiatalok. A legkevesebb hétköznapi szabadidővel a jászfelsőszentgyörgyiek rendelkeznek, a legtöbb hétköznapi szabadidővel pedig a Jászfákóhalmán élő fiatalok.

A legkevesebb hétvégi szabadidővel a jászfelsőszentgyörgyiek, legtöbbször pedig az jászboldogháziak rendelkeznek.

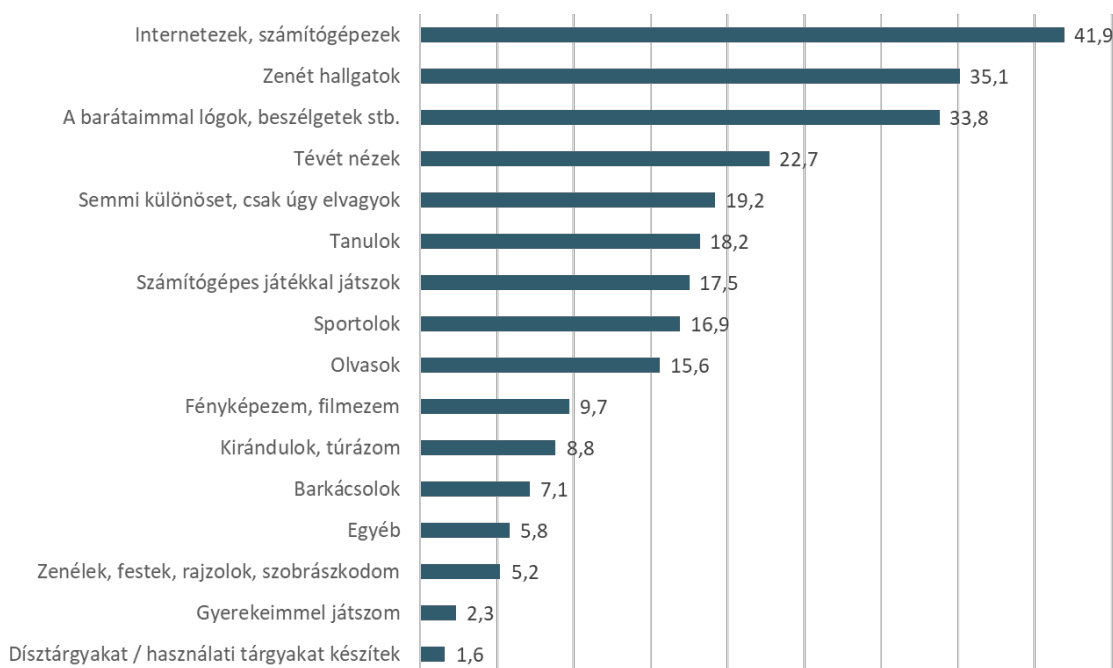
Átlagosan a lányok mind hétköznapi, mind hétvégén kevesebb szabadidővel rendelkeznek.

Hétköznapi és hétvégén is jellemzően otthon és a barátoknál töltik az idejüket.

9. ábra: Szabadidő eltöltés helye, százalékos eloszlás, N=308

A fiatalok többsége internetezik, számítógépezik, illetve zenét hallgat szabadidejében. Harmadik helyen áll a fizikai találkozás a barátokkal, ismerősökkel. Legkevésbé a különböző hobbikkal foglalkoznak a fiatalok.

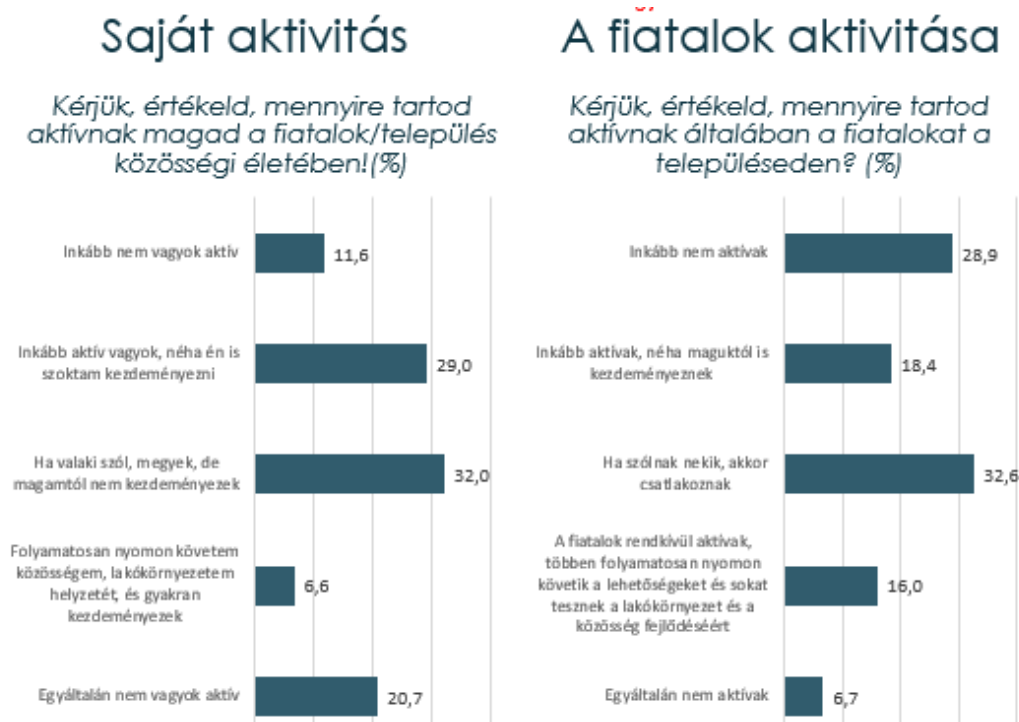

10. ábra: Szabadidős tevékenység, százalékos eloszlás, N=216

A fiatalok általában személyesen találkoznak a barátaikkal, baráti társaságaival a szabadidejükben.

Közösségi részvétel, települési értékek, önszerveződés

A fiatalok saját magukat kevésbé ítélik aktívnak magukat, mint a többi fiatal. Folyamatosan aktívnak saját magukat a megkérdezettek 7 százaléka tartja, míg általában a fiatalok 18 százalékaról gondolják ugyanezt. A fiatalok harmadának – mind saját magukra vonatkoztatva, mint általában a fiatalokat nézve – ha szólnak, akkor elmegy az adott programra, részt vesz az adott eseményen, de magától nem kezdeményez. A megkérdezettek ötöde saját magát egyáltalán nem tartja aktívnek, de a többi fiatalnak csupán a 7 százalékaról vélekedik így.

11. ábra: A fiatalok saját és a többiek aktivitásának szubjektív megítélése, százalékos eloszlás, N=308

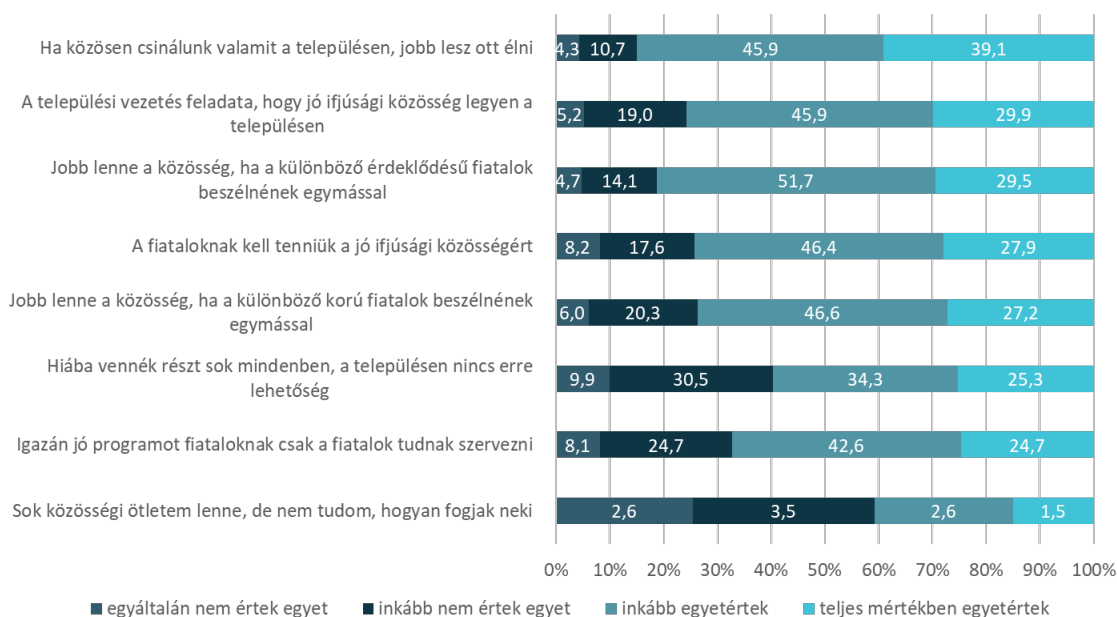
A fiatalok 38 százaléka leginkább a saját korosztályával találja meg a hangot, de nagy arányuk – harmaduk – szerint nem a kortól függ az, hogy kivel ért szót.

Ha van olyan közösségi tevékenység, ami a fiatal szívügye, akkor a megkérdezettek 28 százaléka szinte naponta tudna ezzel a tevékenységgel foglalkozni. További 34 százalékgig megközelítőleg hetente tudna foglalkozni ilyen tevékenységgel.

A megkérdezettek 39 százaléka úgy véli, leginkább azért jó a fiataloknak részt venni helyi közösségi tevékenységben, mert új dolgokat tanulhatnak, fejlődhetnek ezáltal.

A fiatalok döntő többsége úgy gondolja, hogy ha közösen csinálnak valamit a településen, akkor jobb lesz ott élni. Hasonló arányban gondolják úgy, hogy a települési vezetés feladata, hogy jó ifjúsági közösség legyen a településen.

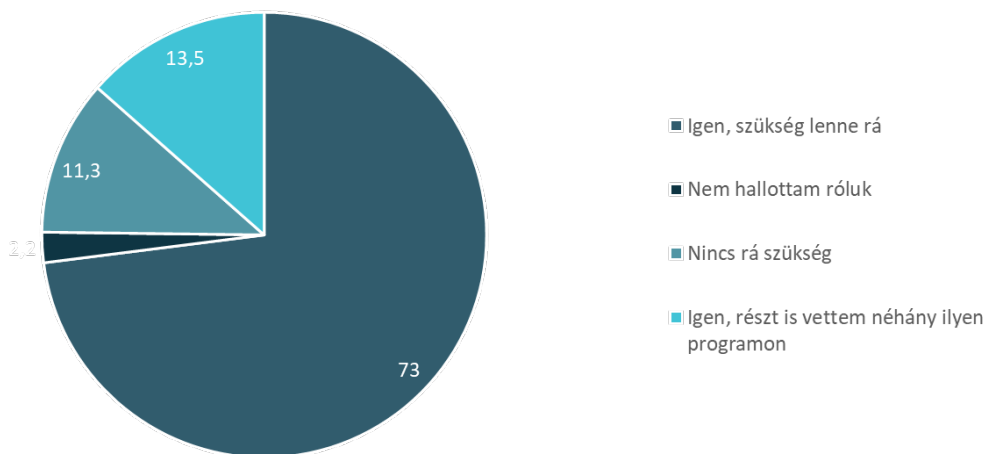
Legkevésbé azokkal az állításokkal értettek egyet, hogy sok közösségi ötletük lenne, de nem tudják hogy fogjanak neki, illetve azzal az állítással, miszerint igazán jó programot fiataloknak csak fiatalok tudnak csinálni.

12. ábra: Községi programokkal kapcsolatos állítások értékelése, százalékos eloszlás, N=308

Fiatalok számára nyújtott szolgáltatások és programok ismertsége, hiányzó szolgáltatások és lehetőségek, igények felmérése

A fiatalok döntő többsége szerint szükség van arra, hogy több közösségi esemény, a helyi kötődéseket erősítő program legyen lakókörnyezetében.

12. ábra: Községi események szükségessége, százalékos eloszlás, n=129

A fiatalok közel fele szívesen kinyilvánítaná a véleményét, időnként szívesen elmondaná ötleteit, véleményét a város vezetésének/döntéshozóinak. Akik úgy nyilatkoztak, hogy szívesen elmondanák a véleményüket, azok leginkább a kötetlen beszélgetések keretében tennék ezt meg.

Települési jövőképe

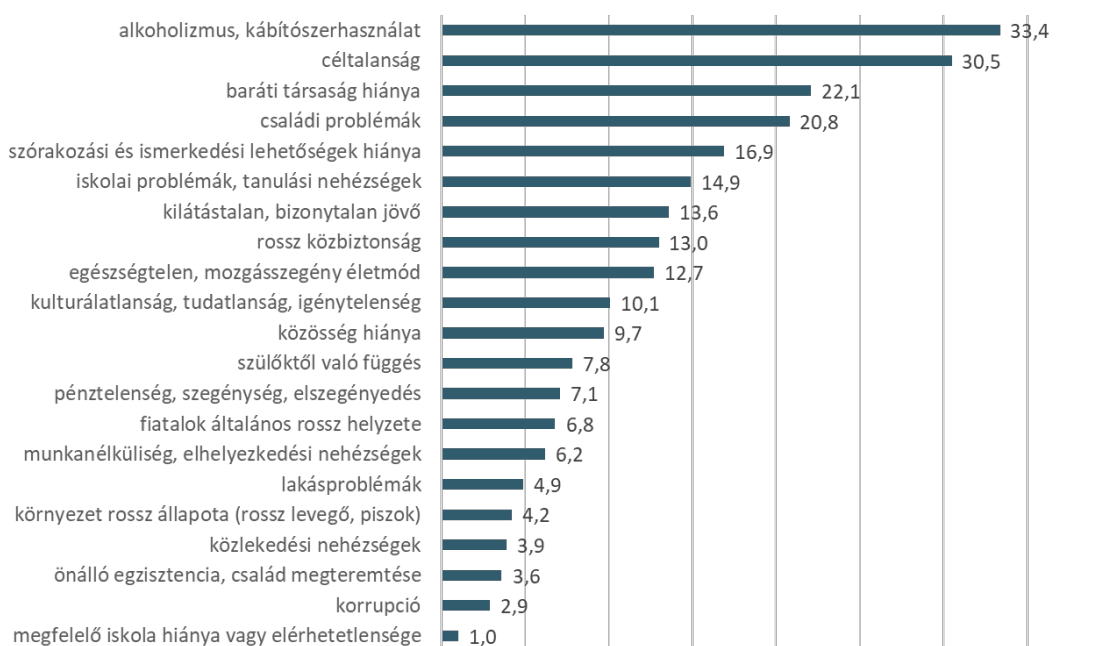
A települések sikerességét jelentősen befolyásolhatja, hogy rendelkeznek-e a lakosság számára is ismert, általuk elfogadott jövőképpel.

Minden olyan tevékenység növelheti a település sikerességét, amely a helyi értékeken alapul, számba veszi a közösség adottságait, a közösségi helyszíneket és szövetségessé teszi a kulcsszereplőket / helyi véleményvezéreket, valamint használja a digitális felületeket is a lakosság bevonásához. Ennek érdekében jelen fejezetünk a települési ifjúság jövőképevel kapcsolatos kérdéseket járjuk körbe.

A jövőjüket a települések fiataljai leginkább más településen képzelik el, mint a saját településük. Ez igaz a rövidebb és hosszabb távú jövőre is. 5 év múlva a fiatalok negyede Budapesten képzei el a jövőjét, ami összefügghet a tanulmányi terveikkel is. Ezt támasztja alá, hogy a Budapestre költözés csak időszakos megoldásként szolgálhat, hiszen 10 éves időtávból ez az arány 17 százalékra csökken. Külföldön 5 év múlva a megkérdezettek 6, míg 10 év múlva a megkérdezettek 12 százaléka képzei el a jövőjét.

Ahhoz, hogy a fiatalok azon a településen maradjanak, ahol most is élnek, a közlekedésben, életszínvonalban és munkalehetőségben való nagymértékű fejlődésére lenne szükség.

A fiatalok harmada úgy véli, hogy a térségi fiatalok legnagyobb problémái az alkoholizmus és a droghasználat. A problémák közül a legkevesebben a korrupciót és a megfelelő iskola hiányát jelölték.

13. ábra: A térségi fiatalok problémái, százalékos eloszlás,

2. Személyes és csoportos interjúk az érintett szereplőkkel

Jászkerület Nonprofit Kft.

2022. májusában és júliusában a Jászkerület Nonprofit Kft. vezetőjével, Kovács Péterrel, valamint az intézmény szakmai munkatársaival személyes és csoportos interjúk készültek. Az interjúk során bemutatásra került a Jászkerület Nonprofit Kft. szolgáltatási portfóliója, a szakmai munkát végzők munkaköre, valamint kifejezetten a fiatalok számára nyújtott szolgáltatások ismertsége, azok igénybevétele.

Az interjúk az alábbi szakemberekkel valósultak meg:

- Kovács Péter ügyvezető igazgató
- Gál-Dobos Beáta kulturális szervező
- Baranyi Anikó rendezvényszervező, közösségszervező
- Suhaj Csilla kulturális menedzser
- Járomi Cintia kulturális rendezvényszervező
- Góg Zoltán kulturális rendezvényszervező

Jászberényben a kulturális ágazat koordinációját a Jászkerület Nonprofit Kft. végzi, amellet a városban két jelentősebb, közalapítvány által fenntartott közgyűjtemény és egy néptánc tevékenységre épülő, alapítványi formában fenntartott intézmény működik (a Jász Múzeum, a Hamza Gyűjtemény és Jász Galéria, valamint a Folklór Kulturális Közalapítvány), amelyek közművelődési feladatokat is ellátnak.

A város kulturális életének koordinációja a Jászberény Városi Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő Jászkerület Nonprofit Kft. 2010-es létrehozásával gyakorlatilag teljes egészében kikerült az önkormányzat közvetlen irányítása alól.

A Jászkerület Nonprofit Kft.-hez tartozik a kulturális élet szervezése: a kulturális termékek mediációja, közművelődési feladatok ellátása, valamint a kapcsolódó önkormányzati tulajdonú infrastruktúrák fenntartása. A Nonprofit Kft. a turisztikai ágazat koordinációs szerepét is ellátja a Tourinform Iroda működtetésének feladatán keresztül.

A Jászkerület Nonprofit Kft. feladatai:

- a városi rendezvények szervezése és lebonyolítása
- Lehel Filmszínház fenntartása és működtetése
- Jászberény Városi Könyvtár fenntartása és működtetése
- előadóművészek, művészeti csoportok oktatók, közéleti szereplők előadásainak megszervezése, helyszín és technika biztosítása
- workshopok, interaktív rendezvények szervezése és/vagy megtartása (önálló programként) pl. kézműves foglalkozások
- saját kulturális termékek létrehozása, kiajánlása, megtartása (kiállítások, performansz-ok, táborok)
- számos (14 db) önkormányzati tulajdonú kulturális és közösségi tevékenységeknek helyet adó létesítmény (lásd táblázat alább) fejlesztése, fenntartása és működtetése (karbantartás, felújítások stb.)
- kulturális és közösségi tevékenységeknek helyet adó létesítményekben az arra alkalmas helyiségek bérbeadása
- a Nagyvisnyón található tábor fenntartása, táboroztatás szervezése
- mindezek érdekében pályázati tevékenység, pályázatok menedzsmentje
- a Tourinform Iroda működtetése

Az önkormányzati költségvetésből származó éves támogatás 2019-ig mintegy 180-200 millió Ft volt, amiben a 2020-as költségvetés jelentős változást hozott egy markáns csökkentéssel. A Jászkerület Nonprofit Kft. is rendszeres bevételt termel a jegyértékesítéssel és a kulturális terek bérbeadásával is bevételhez jut. Ez a jövedelemforrás gyakorlatilag teljes egészében elapadt a Covid 19 járvány kapcsán szükségessé vált korlátozások miatt. Finanszírozás terén érdemes átgondolni a közművelődés területének intézményeinek karbantartási költségeit, azokat – a vezető véleménye szerint – szükséges külön kezelni a működési költségektől. Munkatársak alacsony bérszintjén javítani szükséges.

Humán erőforrás: A Jászkerület Nonprofit Kft. 33 szakembert és asszisztentst foglalkoztat.

Hálózatépítés:

- Testvérvárosi kapcsolat megerősítése
- Jászsági térségben Közművelődési Intézményekkel hálózatépítés
- Több hazai kulturális központtal kapcsolatfelvétel
- Civil városi és Jászsági közösségekkel kapcsolatok megerősítése
- Magyar Turisztikai Ügynökséggel és a Tourinform hálózaton belül működő irodákkal való kapcsolat megerősítése
- Stimulart partnerekkel erősebb kapcsolatok kiépítése

A Jászkerület nem rendelkezik önálló fejlesztési stratégiával, céljait a Stimulart projekt keretében megfogalmazott CCI stratégia és a mindenkor ITS tartalmazza. Informálisan megfogalmazott középtávú terveik:

- Középtávon cél a Minősített Közművelődési Intézmény cím elnyerése
- Városi Könyvtár minősített címének fenntartása. Jászberényben található és a Jászságban található nyilvános könyvtárak összefogása.
- Lehel Film-Színház térségi pozíciójának megerősítése, komplex kulturális jellegének fenntartása, közösségi funkcióinak erősítése.
- Jászkerület Nonprofit Kft által működtetett üdültáboroknál az ifjúsági szállásokat minősítő, hátizsákokkal jelölt minősítés elérése.
- Jászság turisztikai kínálatának kezelése, fejlesztése, a kínálat bővítése.

Összességében a Jászkerület egy integrátori és mediátori szerepkörre törekszik, ami potenciálisan kiterjedhet az egész Jászság kulturális, ifjúsági, közösségépítő és rekreációs tevékenységeinek laza koordinációjára is.

Kulturális és közösségi használatú létesítmények:

Jól lehatárolható néhány Jászkerülethez tartozó intézmény alkalmazotti és működési köre: ilyenek az önálló egységként értelmezhető Jászberényi Városi Könyvtár (könyvtári és gyermekkönyvtári feladatok), a Lehel Filmszínház (filmvetítés és egyéb színpadi előadói események, kiállítások). A további, alábbiakban részletezett, Jászkerület által fenntartott kulturális / közösségi helyszínek működtetése nem intézményesült és nem köthető kizárólagosan egy-egy kulturális ágazathoz, többféle tevékenység típus is megjelenik ezekben.

Jászberényi Városi Könyvtár

Háromszintes épület, több funkcióval rendelkezik. Az épület földszintjén található a felnőtteket kiszolgáló könyvtár, az első emeleten a gyerekkönyvtár és a gazdagon dekorált ún. Mesepont helyezkedik el. A második emelet irodáknak és egy konferenciateremnek ad helyet. A legszínvonalasabb, legkreatívabb gyerekkönyvtárnak járó Vándor-Bagoly díjat 2020-ban a Jászberényi Városi Könyvtár kapta. Digitalizálás tekintetében fontos, hogy a könyvtár a teljes Jászság anyagát gyűjti. A tetőtérben egy csillagda is működik, ami kivételes lehetőség az érdeklődő gyerekek és felnőttek számára. A könyvtár vezetése elindított egy párbeszédet az MTA Csillagászati Kutató Intézetével és egyéb csillagász szervezetekkel, hogy a jövőben oktató központ lehessen a térségben.

Lehel Filmszínház

A Városi Zagyva mentén található Lehel Filmszínház 1941-ben nyílt meg. Az épület teljes külső és beltéri felújításon esett át és technikai szempontból is megújult az utóbbi évtizedben. Mozielőadások a nagyteremben és az ún. art moziban (Csoóri Sándor terem) vannak, de a nagyterem otthont ad a színházi, zenei előadásoknak is. Az épület földszinti és emeleti előcsarnokában képzőművészeti kiállításokra van lehetőség. A mozi látogatottsága erős. 2018-ban összesen 60 815 mozilátogató vásárolt jegyet. Ezek mintegy 25%-a művészeti, fesztivál film vagy magyar filmre szólt. A Lehel Filmszínház a Jászkerület Nonprofit Kft. egyik legeredményesebb ágazata.

Déryné Rendezvényház

A volt Lehel Szálló épületében a Városházával szemben a Lehel vezér téren található. Az épület homlokzata az első funkcióbővítő településközpont fejlesztés projekt keretében megújult (2011). Az épületben egy díszterem és néhány klubsoba található – ezek mindegyike bérelhető. Az utcafrontos részen boltok bérelhetők. Itt található a Tourinform Iroda és a Roomli – a kreatív pont is. Az épület emeleti részének jelentős részét a Lehel Vezér Gimnázium használja.

Roomli – a kreatív pont

A Déryné Rendezvényház földszintjén egy volt üzlethelyiségben kialakított közösségi tér és kreatív alkotók termékeit árusító üzlet. A multifunkcionális hely a STIMULART Interreg Central Europe program finanszírozásában valósult meg 2021-ben. A létesítmény elsődleges célja a város kulturális és kreatív gazdaságának támogatása egy olyan hely működtetésével, amely segít a piacszerzésben, a vásárlók és alkotók találkozási lehetőségének megteremtésében, valamint az alkotó közösségeknek is helyet biztosít tevékenységükhöz. A Roomli a Tourinform Iroda szomszédságában található és hozzá kíván járulni a város turisztikai vonzerejének erősítéséhez. A Jászkerület dolgozóival folytatott személyes interjúk során - kiemelve Gál-Dobos Beát és Járomi Cintiát - megállapítást nyert, hogy a Roomli helyszíne tökéletes helyszíne lehet a fiatalok közösségépítő programjainak. Jelenleg kézműves tevékenységeket végeznek a modern stílusban berendezett, fiatalos helyszínen. A fiataloknak szóló tervezett programok összeállításában szintén segítséget nyújthatnak a korcsoport tagjai.

Ifjúsági Ház

A szocreál, minimalista stílusú épület a Városi Könyvtár szomszédságában található. Az épület egy nagy előadóteremmel és klubszobákkal rendelkezik. Néhány kreatív civil szervezet rendszeresen szervez workshopokat az épületben. A termek bérelhetők. Az Ifjúsági ház jelentős felújításon ment keresztül 2020-ban. Itt található a Jászkerült Nonprofit Kft. központi irodái is.

Főnix Fészek Műhelyház

Ez az épület volt a Malom Színház bázisa, amely néhány éve megszűnt. Manapság a Jászsági Népművészeti Műhely Egyesület kézművesei szerveznek és tartanak itt fogadkozásokat különféle célcsoportnak. A létesítmény udvara alkalmas szabadtéri kulturális rendezvények megtartására.

Kézműves Porta (Zsellérház)

A másfél évszázada épült zsellérházban annak felújítását (2018) követően közösségi események szervezésére nyílik lehetőség. Ezért építettek hozzá egy kiegészítő létesítményt is, melyben foglalkoztató teret, a szociális helyiségeket alakítottak ki. Ez lehetővé tette, hogy Jászsági Népművészeti Műhely Egyesület alkotóháza működtessen itt.

Honvéd Jász Kaszinó

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületben egy állandó felhasználó van, de a szobák kulturális célokra bérelhetők. Kihasztnálatlan és meglehetősen lepusztult állapotban van. A 2015-ös ITS is célul tűzte ki hasznosítását, amihez nem sikerült forrást találni.

Szabadtéri Színpad

A színpad befogadóképessége 931 fő. A Jászkerület Nonprofit Kft. üzemelteti. Nagyrendezvények gyakori helyszíne.

Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat

2022. szeptember 16-án csoportos interjúra került az Ifjúsági Önkormányzat volt és jelenlegi tisztségviselőivel. A beszélgetés, az alábbi résztvevőkkel zajlott le:

- Barócsi Gábor jelenlegi ifjúsági polgármester
- Csizmadia László alpolgármester
- Virág Imre János szövivő
- Kövér Kálmán Benjamin előző ifjúsági polgármester

A beszélgetés alkalmával bemutatásra került az Ifjúsági Önkormányzat tevékenysége, valamint a jászberényi fiatalok közösségi tevékenységekhez kapcsolódó viszonya. A résztvevők a fiatalokkal kapcsolatban helyzetelemzésben is bemutatott jellemzőket támasztották alá.

Az Ifjúsági Önkormányzat az alábbi fő tevékenységeket végezte az elmúlt időszakban:

2021. augusztusában egy több napos rendezvény keretében találkoztak a jászberényi középiskolák diákönkormányzati képviselői. Ezen a rendezvényen előadások, tréning jellegű tevékenységek, valamint kompetenciafejlesztő tevékenységek segítették a 20 fiatal felkészítését. A záróeseményre meghívást kapott a Jászberényi Képviselő-testület néhány tagja, akikkel a diákok kötetlen beszélgetést kezdeményeztek a fiatalokat leginkább érintő kérdésekről.

Az Ifjúsági Közösségi Színtérben informális találkozók kerültek megszervezésre, ahol a fiatalok javaslatokat fogalmaztak meg arra vonatkozóan, hogyan lehetne az Ifjúsági Önkormányzat szervezetét közelebb vinni az iskolákhoz és a diákokhoz. A kötetlen beszélgetések során arra a következtetésre jutottak, hogy a fiatalok jelenleg nem szeretnének formális szervezethez csatlakozni, így az Ifjúsági Önkormányzat szervezeti struktúrájának a fiatalok igényeihez való igazítása a helyi szintű ifjúságpolitika egyik legfontosabb kihívása.

A döntéshozókkal való párbeszéd egyik alapvető feltétele a fiatalok kommunikációs készségének fejlesztése, amely a Lehel Pengő pályázaton belül 5 alkalmas vitakultúra fejlesztő tréning során valósul meg. A program célcsoportját szintén a középiskolák diákönkormányzati képviselői képezik. A tevékenység jelenleg is zajlik.

Az Ifjúsági Önkormányzat partnerként vesz részt a Gyermek-és Ifjúsági Önkormányzati Társaság „Hozd közelebb” című projektjében, amelynek célja az Európai Unió működésének, különös tekintettel a döntéshozó szervek megismertetése a fiatalokkal. A pályázatban lehetőség nyílt két jászberényi fiatal, Virág Imre János és Csizmadia László részvételére a Gyermek-és Ifjúsági Önkormányzati Társaság által rendezett tréningen Nagybörzsönyben.

A beszélgetésen a résztvevők részéről elhangzott, hogy nagy kihívás számukra az intézményi diákönkormányzatok tagjainak támogatása, egyes intézmények esetében a tagok bevonása, illetve a vezetők tekintetében a folyamatos utánpótlás biztosítása.

Jászberény Városi Önkormányzat

Jászberény Városi Önkormányzat vezetővel és szakembereivel személyes interjúk valósultak meg, valamint tervezői megbeszélésre került sor az érintett szakemberekkel.

2022. október 13-án személyes interjú keretében osztotta meg információit és elképzeléseit:

- Budai Lóránt polgármester
- Baloghné Dr. Seres Krisztina jegyző
- Balog Donát ifjúságért és sportért felelős tanácsnok
- Hamar Katalin projekt szakmai vezető

2022. november 22-én Balog Donát és Hamar Katalin, mint az önkormányzat szakterületért felelős képviselője és vezető tisztviselője részvételével tervezői workshopon került összegzésre a fiatalok helyi és térségi helyzete, és ezek alapján kerültek kijelölésre a szervezetfejlesztési intézkedés cselekvési tervének irányvonalai.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2022-ben elfogadott 3/2022. (I. 20.) a muzeális intézményi, nyilvános könyvtári és a közművelődési feladatok ellátásáról szóló önkormányzati rendelete szabályozza helyi szinten a közművelődési alapszolgáltatási feladatok körének ellátását, és annak végrehajtását is. A kulturális alapszolgáltatásokat, így a közművelődési feladatokat az Önkormányzat a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft-vel kötött feladatellátási szerződés keretében látja el.

A helyi rendelet 6 § (1) bekezdése tételesen tartalmazza azokat a közművelődési feladatokat, amelyek a helyi fiatalok közművelődését, közösségesedését, valamint önszerveződését támogatja:

2. Jászberény város gyermek, ifjúsági és felnőtt korosztálya közművelődésének, kulturális, művészeti igényeinek, közösségi életének komplex szolgálata,
7. az önszerveződő közösségek támogatása érdekében „Civil ház” működtetése, (5100 Jászberény, Lehel vezér tér 2. szám alatti telephelyen)
15. együttműködés a város köznevelési és közoktatási intézményeivel,
20. a kulturális alapú gazdaságfejlesztés érdekében, Roomli működtetése, (5100 Jászberény, Lehel vezér tér 33. szám alatti telephelyen),

Az Önkormányzat a közművelődési feladatok ellátására kötött szerződés keretében, a Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft-vel egyeztetve látja biztosítottak a fiatalok helyi szintű támogatását szolgáló koordináció kialakítását és működtetését.

Az interjúk során Budai Lóránt polgármester kifejtette, hogy a Jászkerület az éves programtervek összeállításánál kevésbé veszi figyelembe a fiatalok igényeit. Minden évben hasonló tématerületek szerint állítják elő a kulturális programok tervét. Jelenleg a fókusz a népi hagyományok ápolásán, a népitáncon, valamint a kézműves foglalkozásokon van. A kisebb gyermekeknek is számos program szerveződik, azonban a fiatalok kimaradnak, és részükre minimális mennyiségű programot, szórakozási lehetőséget kínál a város.

Az Önkormányzat ifjúsági területet érintő főbb intézkedései az elmúlt időszakban:

Jászberény Városi Önkormányzat 2018-ban hozta létre az Ifjúsági Munkacsoportot, elsődlegesen azzal a céllal, hogy erősödjön a fiatalok Jászberényhez való kötődése, valamint a város fiatalokat megtartó ereje. További feladatként került meghatározásra a Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat munkájának

koordinálása, valamint a fiatalok informális közösségeinek összefogása, kezdeményezéseik támogatása. Az Ifjúsági Munkacsoport működésében és cselekvési tervének kialakításában az Ifjúsági Önkormányzat munkáját patronáló pedagógusok a kezdetektől részt vesznek.

Az Ifjúsági Munkacsoport és az Ifjúsági Önkormányzat tevékenysége szorosan összekapcsolódik, hidat képezve az önkormányzat és a diákok között. Az ifjúsági munka egyik legfontosabb jellegzetessége, hogy nem korlátozható a szokásos munkaidő keretei közé, hiszen a fiatalok rendezvényei gyakran az iskola után és hétvégén kerülnek megtartásra. A gyakran több osztályt érintő programok megszervezése olyan együttműködést és szervezési koordinációt igényel, amely nem lehetne sikeres a tagok napi szintű egyeztetése nélkül.

Mind a személyes találkozók, mind pedig a programok megtartásának központja a Jászberény, Kossuth Lajos u. 58. szám alatt található Ifjúsági Községi Szintér, amelyet megismertek és birtokba vettek a város fiataljai. A „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben című EFOP-1.5.3-16-2017-00019 számú pályázat helyi kisközösségi programjain túl, amely heti időszavokban és nyári táborok formájában kerülnek megtartásra, számos lehetőséget kínál a diákok formális és informális találkozására. A YouTube és médiafoglalkozásokra meghívott osztályok gyakran egyeztetnek időpontot és kéri el használatra az épületet változatos rendezvényeket szervezve a diákoknak, a ballagási dalok próbájától, egészen a kerti sütögetésig.

Jászberényben 2015 óta működik ifjúsági önkormányzat. Létrehozásának alap gondolata Jászberény Város Képviselő-testületének azon szándékát tükrözte, hogy legyen egy olyan ifjúsági szervezet, amely összefogja a település fiataljait, teret ad elképzeléseiknek, valamint támogat olyan, a fiatalok által kezdeményezett programokat, amiknek keretén belül próbára tehetik és fejleszthetik azokat a képességeiket, melyeket majd felnőttként a mindennapi életben alkalmazniuk kell. A döntés alapján az Önkormányzat pénzügyi támogatásban részesíti az ifjúsági önkormányzatot, működéséhez forrást és véleményezési jogot is biztosít olyan önkormányzati kérdésekben, amely a fiatalokat érinti.

Az ifjúsági önkormányzat alapítása az akkori városvezetés legjobb szándékát tükrözte, hiszen a város fiatalságának összefogása és érdekeinek védelme kiemelt célja a testületnek. Mindez azonban azt jelenti, hogy a fiataloknak mindent támogatást meg kell adni arra, hogy létrehozzák saját közösségüket és nem azt, hogy létre kell hozni egy szervezetet helyettük, kialakítani a szabályait, majd megkeresni a közéleti aktivitás szintjén azokat a fiatalokat, akik készek arra, hogy elvállalják a szervezeti és működési szabályzatban lefektetett pozíciókat. A 9 tagú elnökség a kezdetektől nem tudott működni, az SZMSZ-ben delegált feladatokat a hivatal dolgozói végezték a diákok helyett.

Annak ellenére, hogy működik a városban ifjúsági önkormányzat, a fiatalok többsége rendkívül passzív a szervezet, valamint a programok összeállítása és az azokon való részvétel irányában. A fiatalok részéről tapasztalt passzivitást részben az állampolgári és szociális kompetenciák hiánya okozza, amelyek nélkül nem képesek arra, hogy hatékonyan tudják érdekeiket képviselni a város döntéshozói előtt. Másrészt az ifjúsági önkormányzat felülről építkező struktúrája gátat szab a fiatalok közösségi szerepvállalásának. Ha a fiatalok nem érzik magukénak a szervezeti struktúrát és az eléjük tárt programokat, nem lesz hatékony a közösségbe szervezésükre tett egyetlen kísérlet sem.

Erre a helyzetre reagálva került kialakításra a Lehel Pengő című pályázati program, amelynek célja, hogy a programokon keresztül ösztönözzék a fiatalokat a demokratikus életben való aktív részvételre, a közösségi szerepvállalásra, valamint előmozdítsák együttműködésüket a város döntéshozóival. Társadalmi célként a lokálpatriotizmus erősítése, a városhoz való pozitív kötődés, az aktív közösségi élet, demokratikus párbeszédrendszer kialakítása került megfogalmazásra. A pedagógiai célok mentén a résztvevők kulskompetenciáinak, kiemelten a szociális és az állampolgári kompetenciáinak fejlesztését foglalmazták meg a program megvalósítói.

A TACKED című Erasmus+ stratégiai partnerségi pályázatot három ország kilenc szervezete valósította meg. Az önkormányzatok, iskolák és civil szervezetek ágazatközi együttműködésére épülő projekt a

korai iskolaelhagyás témájára kívánt innovatív, a helyi igényekre reflektáló megoldást kidolgozni. A lemorzsolódás elleni küzdelem egyik meghatározó tényezője a diákok motivációjának fenntartása, amely szintén a pályázati tartalom fókuszában volt. A pályázatot megvalósító szervezetek annak lehetőségét térképezték fel, hogyan tud segítséget nyújtani a hagyományos kézműves foglalkozások és eltűnőben lévő szakmák iskolarendszerbe történő integrálása a motiváció fenntartásában, ezáltal a lemorzsolódás csökkentésében. A pályázat eredményeként a hagyományos kézműves foglalkozások bemutatására dokumentumfilmet forgattak a partnerszervezetek, valamint egy kézikönyv került kiadásra, amely összehasonlította az egyes országok eltérő oktatási rendszerét.

A Sikerkalauz című projekt célja a helyben történő letelepedés támogatása és a vállalkozói kompetencia erősítése. A fenti cél elérésére olyan tevékenységek kerülnek megvalósításra, amelyek összekapcsolják a helyi családi gazdálkodókat a fiatalokkal, átadva a vállalkozás indításának értékes tapasztalatát. A projekt elsődleges célcsoportját azok a fiatalok képezik, akik jövőbeni pályaválasztásához meghatározó lehet a helyi vállalkozások bemutatása.

3. Cselekvési terv

Az előzetesen kiválasztott Jászkerület Nonprofit Kft. alkalmas az ifjúsági kerekasztal szervezetfejlesztési intézkedés megvalósítására.

A rendelkezésre álló infrastrukturális háttér, valamint a humán erőforrás lehetőséget biztosít az intézkedés megvalósítására és fenntartható működésére egyaránt.

Változatos infrastrukturális háttér, sokszínű és több funkciót is ellátó terek állnak rendelkezésre a fejlesztés tevékenységeinek megvalósítása során. Külön figyelmet érdemel a Roomli közösségi tér, amely mind méretében, elhelyezkedésében és fiatalos kialakításával alkalmas a tevékenység megvalósítására.

A Jászkerület szakmai munkatársai az elmúlt időszakban olyan felkészítéseken vettek részt, amelyek során bővíthették a fiataloknak szóló szolgáltatások kialakításához, működtetéséhez szükséges ismereteiket. Az „Önkéntesek a szervezetben- Felkészítés önkéntesek fogadására” című képzésre 2021. májusában került sor az Erzsébet Ifjúsági Alap szervezésében. A képzők: dr. Benczéné Csorba Margit és Táskai Erzsébet voltak, akik a járványhelyzetre tekintettel online tartották meg ezt a felnőttképzést. Szintén bevonásra kerültek a munkatársak a Gyermek-és Ifjúsági Önkormányzati Társaság által tartott tréningekre, melyek az alábbi témákban kerültek megvalósításra:

- menedzsment szemlélet a humán szolgáltatásokban
- helyi és szektorközi együttműködések erősítése
- grafikus facilitáció
- érintettek képzése (stakeholder analízis)

A munkatársak így szakmailag felkészültek a részben új típusú tevékenység ellátására is. A várhatóan megnövekedő humánerőforrás-igény részben a fiatalok önkéntes kortárssegítőként, programszervezőként, vagy azok lebonyolítójaként kielégíthető, amely nemcsak a közszolgáltatások színvonalának javítását, hanem a fiatalok aktivitását és elköteleződését is növeli a településen.

A szervezetfejlesztés során az alábbi intézkedéseket szükséges meghozni:

Jászberény Városi Önkormányzat a 3/2022. (I. 20.) a muzeális intézményi, nyilvános könyvtári és a közművelődési feladatok ellátásáról szóló önkormányzati rendelet, valamint az ehhez kapcsolódó feladatellátásról szóló Megállapodás rendelkezései alapján egyeztessen a Jászkerület Nonprofit Kft.-vel a fiataloknak szóló szolgáltatások bővítéséről, valamint az ifjúsági kerekasztal megalakítását és működését szolgáló feladatokról, valamint azok megvalósítására vonatkozó erőforrásokról, eszközökről, továbbá az elvégzett tevékenységek beszámolásának módjáról, határidejéről.

Az ifjúsági kerekasztal összetételéről, működési rendjéről, feladatairól Jászberény Városi Önkormányzat, valamint a Jászkerület Nonprofit Kft. egyeztetését követően készüljön el a kerekasztal működését szabályozó szervezeti és működési szabályzat. A szabályzat az aktuális változásokat figyelembe véve folyamatosan, de minimum 2 évente kerüljön felülvizsgálatra.

Jászberény Városi Önkormányzat a Jászkerület Nonprofit Kft. számára adja át azokat a rendelkezésre álló, ifjúsági területre vonatkozó dokumentumokat, információkat, amelyek a feladat ellátásához szükségesek.

Jászkerület Nonprofit Kft. vizsgálja felül, milyen rendelkezésre álló erőforrásokat tud biztosítani a kerekasztal megalakításához és további működéséhez, valamint milyen további erőforrások szükségesek a feladat magas színvonalú elvégzéséhez.

Jászberény Városi Önkormányzat illetékes szakemberei vegyenek részt az ifjúsági kerekasztal megalakulásánál, a tagok kiválasztásánál, a kerekasztal működési kereteinek kialakításánál, valamint jelöljék ki azokat a szakembereket, akik folyamatosan részt vesznek a kerekasztal működtetésében. Az ifjúsági kerekasztal javasolt tagjai: az Önkormányzat választott tagjai vagy munkavállalói; a Jászkerület Nonprofit Kft. vezetője vagy az általa kijelölt munkatársai; további, a helyi fiataloknak szolgáltatást nyújtó intézmények, szervezetek vezetői vagy munkatársai, valamint a korosztályt képviselő Jászberényi Ifjúsági Önkormányzat tagjai. Amennyiben a kerekasztal tevékenységeinek ellátására eljárásrend készül, azt a Jászkerület Nonprofit Kft. az Önkormányzat számára véleményezésre megküldi.

Az ifjúsági kerekasztal megalakítása és működtetése a települési szintű, térségi kihatású ifjúsági célú stratégia kialakítását, elfogadását és céljainak megvalósítását is szolgálja.